

KSUC-P-035

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในชั้นสอบสวน

พระครูปริยัติสารการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Corresponding author: Prakruthawil2510@gmail.com

บทคัดย่อ

หลักการทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice: R.J.) และ แนวทางปฏิบัติที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งของต่างประเทศและของไทย โดยการศึกษาวิเคราะห์ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในการระงับข้อพิพาททางอาญา ในชั้นสอบสวน ตามประมวลกฎหมายอาญาและตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่มีเอกชนเป็นผู้เสียหายและมีเอกชนเป็นผู้เสียหายร่วมกับรัฐ ซึ่งเป็นคดีเล็กๆ น้อยๆ ไม่ควรจะนำคดีอาญาดังกล่าวขึ้นสู่ศาล ควรใช้กระบวนการเชิงสมานฉันท์ในการระงับข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน รวมทั้งศึกษาจากตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารจากการสัมมนาต่างๆ วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ดังกล่าวข้างต้น จากการศึกษาวิจัยพบว่า จากผลการศึกษาวิจัยที่รับข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การประชุม สัมมนา การรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับการระงับข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน มีข้อสรุปได้ดังนี้ 1) ควรที่จะมีกฎหมายใหม่มารองรับเป็นข้อยกเว้นหรือเป็นการเบี่ยงเบนคดีในคดีอาญาบางประเภทที่ไม่สมควรที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญากระแสหลัก (Main Stream Justice: M.S.J.) 2) ความผิดอาญาประเภทที่ควรนำมาใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับการระงับข้อพิพาท คดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน ดังนี้ (1) คดีอาญาอันยอมความได้ (2) คดีลหุโทษ (3) การกระทำความผิดโดยประมาท ซึ่งรวมไปถึงการกระทำโดยประมาทในคดีจราจรด้วย (4) คดีอาญาอันยอมความได้ที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

คำสำคัญ: กระบวนการยุติธรรม